

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА:

методичні рекомендації
до написання кваліфікаційних робіт
для здобувачів ступеня вищої освіти «магістр»
за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки»

Рівне – 2024

Рецензенти:

О.А.Біда, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і психології Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II.

В.В.Лаппо, доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки і психології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Авторський колектив: Гудовсек О.А., Петренко О.Б., Сілков В.В., Сойчук Р.Л., Яковишина Т.В.

Рекомендовано кафедрою педагогіки початкової, інклюзивної та вищої освіти, протокол № 1 від 18 січня 2024 р.

Методичні рекомендації обговорено та затверджено на засіданні навчально-методичної комісії педагогічного факультету РДГУ (протокол № 1 від 18.01.2024).

Кваліфікаційна робота: методичні рекомендації до написання кваліфікаційних робіт для здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» / Гудовсек О.А., Петренко О.Б., Сілков В.В., Сойчук Р.Л., Яковишина Т.В. Рівне: РДГУ, 2024. 37 с.

Вступ

Кваліфікаційна робота на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» – науково-дослідна робота, самостійне педагогічне дослідження, яке характеризує рівень готовності здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти до самостійного наукового пошуку. Вона має висвітлювати актуальні проблеми, педагогіки та методик, організаційно-правові та управлінські аспекти педагогіки вищої школи.

Виконання кваліфікаційної роботи є обов'язковою складовою освітнього процесу Рівненського державного гуманітарного університету для освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки».

Написання випускової кваліфікаційної роботи базується на законодавчих актах та нормативних документах МОН України (Закон України «Про освіту» (2017 р. зі змінами), Закон України «Про вищу освіту» (2014 р. зі змінами), Рівненського державного гуманітарного університету («Положення про організацію освітнього процесу в Рівненському державного гуманітарного університету», «Положення про оцінювання знань та умінь здобувачів вищої освіти РДГУ», «Положення про академічну доброчесність у Рівненському державному гуманітарному університеті» та ін.).

У методичних рекомендаціях розглянуто всі етапи процесу захисту кваліфікаційної роботи – від процедури обрання теми здобувачем на кафедрі і призначенні наукового керівника до захисту роботи на засіданні екзаменаційної комісії. Визначено та узагальнено вимоги щодо структури, змісту, обсягів написання роботи, розкрито особливості підготовки та оформлення супровідних документів, списку використаних джерел та додатків.

Кожна зі стадій має свою специфіку, свої складнощі.

Мета цього видання – надання ґрунтовної допомоги здобувачам наукового ступеня «Магістр» зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки», їх керівникам в підготовці та захисті кваліфікаційних робіт, у зв'язку зі зростанням вимог до якості робіт, які захищаються, та затвердження стандарту вищої освіти.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Означені рекомендації розроблено на підставі чинних норм Конституції України, Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Стандарту вищої освіти за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки», положень, рекомендацій Рівненського державного гуманітарного університету і є документом, що регламентує порядок організації, написання та захисту кваліфікаційних робіт здобувачів ступеня вищої освіти РДГУ.

1.2. Державна атестація здобувачів вищої освіти передбачає захист кваліфікаційної роботи. Публічний захист кваліфікаційної (магістерської) роботи здійснюється відкрито і гласно, вона оприлюднюється на сайті закладу вищої освіти, на сайті випускової кафедри або в електронному репозитарії закладу вищої освіти.

1.3. Виконання кваліфікаційної роботи є завершальним етапом навчання здобувачів ступеня вищої освіти «магістр», підсумком виконання освітньої програми й відображає вміння здобувача самостійно вести науковий пошук та вирішувати наукові завдання.

1.4. Кваліфікаційна робота на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» – це вид науково-дослідницької роботи, самостійне педагогічне дослідження, яке характеризує рівень готовності здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти до самостійного наукового пошуку. Вона має висвітлювати актуальні проблеми, педагогіки та методик, організаційно-правові та управлінські аспекти.

Обов'язковою умовою підготовки кваліфікаційної роботи є чітке уявлення автора про сучасний рівень наукових досягнень в теорії та практиці вищої освіти, психології і перспективи розвитку педагогічної науки в цілому. На основі цих уявлень здобувач вищої освіти має розробити власні педагогічні положення, що будуть перевірені у процесі дослідницько-експериментальної роботи.

1.5. Кваліфікаційна робота має комплексний характер і пов'язана з поглибленням набутих здобувачем вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК10. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

СК1. Здатність проектувати і досліджувати освітні системи.

СК2. Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки.

СК4. Здатність здійснювати експертизу та надавати консультації з питань освітньої політики та інновацій в освіті.

СК5. Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.

СК6. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності.

СК7. Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань.

СК8. Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

СК9. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у освітній та дослідницькій діяльності.

РН1. Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень.

РН2. Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності.

РН4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів.

РН5. Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.

РН6. Розробляти та реалізовувати інноваційні й дослідницькі проєкти у сфері освіти/педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм.

РН7. Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.

РН9. Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність.

РН10. Приймати ефективні, відповідальні рішення з питань управління в сфері освіти/педагогіки, зокрема у нових або незнайомих середовищах, за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації.

1.6. Кваліфікаційна робота виконується державною мовою на завершальному етапі навчання здобувачів вищої освіти і передбачає: систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності та застосування їх при вирішенні конкретних наукових, виробничих й інших завдань; розвиток навичок самостійної роботи і оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних з темою роботи.

Робота на здобуття ступеня вищої освіти «магістр» готується у вигляді спеціально підготовленої наукової праці на правах рукопису в твердій палітурці. Електронний примірник кваліфікаційної роботи має бути ідентичний паперовому.

1.7. Керівниками кваліфікаційних робіт призначаються викладачі університету, що мають науковий ступінь та/або вчене звання. В окремих випадках, виходячи зі специфіки теми наукової роботи, за погодженням із ректоратом та навчальною частиною, керівниками кваліфікаційних робіт можуть бути призначені висококваліфіковані фахівці (доктори і кандидати наук) з інших ЗВО та наукових установ.

1.8. Кваліфікаційні роботи зберігаються на кафедрі упродовж п'яти років, а потім списуються в установленому порядку.

1.9. До захисту кваліфікаційних робіт допускаються здобувачі, які виконали всі вимоги навчального плану та програми зі спеціальності. Допуском до захисту кваліфікаційної роботи є список випускників, затверджений ректором за поданням деканів факультетів.

1.10. Виконання кваліфікаційної роботи складається з таких основних етапів:

Обрання теми дослідження. Тема кваліфікаційної роботи повинна відповідати напряму професійного спрямування згідно зі спеціальністю. Вона розробляється професорсько-викладацьким складом кафедр. Здобувач вищої освіти обирає тему згідно зі своєю спеціальністю, про це ним складається заява на ім'я ректора РДГУ. Вихідним документом для виконання роботи є завдання, що на відповідному бланку видається керівником і затверджується завідувачем кафедри (див. додаток Б).

Тематика кваліфікаційних робіт визначається кафедрами факультету відповідно до змісту і завдань навчальної дисципліни. Вона повинна бути актуальною і тісно пов'язаною з вирішенням практичних фахових завдань. Здобувачам вищої освіти надається право вільного вибору теми роботи із запропонованого кафедрою переліку. **Здобувач має право запропонувати свою тему для підготовки кваліфікаційної роботи та виконувати її після затвердження на кафедрі.**

Теми кваліфікаційних робіт у поточному навчальному році не можуть дублювати теми попереднього навчального року.

Затвердження теми кваліфікаційної роботи і наукового керівника та наукових консультантів (за необхідністю). Теми робіт, обраних здобувачами вищої освіти, та наукове керівництво обговорюються на засіданні кафедри педагогічного факультету і за поданням випускових кафедр тематика кваліфікаційних робіт затверджується на засіданні навчально-методичної комісії педагогічного факультету та вченої ради педагогічного факультету.

Тематика та список виконавців кваліфікаційних робіт затверджується наказом ректора університету.

Метою написання і захисту кваліфікаційної роботи є закріплення, перевірка та демонстрація сформованих упродовж навчання в університеті професійних компетентностей за спеціальністю. Це досягається завдяки

виконанню здобувачем у процесі підготовки кваліфікаційної роботи складних завдань й проблем в певній галузі професійної діяльності.

Складання плану кваліфікаційної роботи. На підставі завдання до виконання дослідження та календарного плану, план наукової роботи складається здобувачем вищої освіти самостійно та узгоджується з науковим керівником (див. додаток В).

Етапи виконання кваліфікаційної роботи:

- 1) вибір теми роботи та обґрунтування її актуальності;
- 2) визначення напрямів дослідження, опрацювання літературних джерел, узгодження їх із науковим керівником;
- 3) постановка мети та конкретних завдань дослідження, складання плану роботи;
- 4) визначення об'єкта та предмета дослідження (обов'язково для кваліфікаційної роботи);
- 5) вибір методів дослідження (обов'язково для кваліфікаційної роботи);
- 6) написання першого варіанту роботи за розділами та ознайомлення наукового керівника з ним;
- 7) обговорення результатів дослідження з науковим керівником;
- 8) обговорення окремих частин та роботи в цілому з науковим керівником з метою виявлення та усунення недоліків;
- 9) підготовка остаточного варіанту роботи;
- 10) формулювання висновків та їхня оцінка;
- 11) складання бібліографічного списку використаних джерел;
- 12) остаточне оформлення роботи та доповідь її результатів на засіданні кафедри, на якій випускається робота (з наданням супровідних документів: завдання щодо виконання кваліфікаційної роботи; висновок наукового керівника);
- 13) підготовка до захисту; написання доповіді, підготовка ілюстративного матеріалу (схеми, графіки, діаграми, таблиці на листах формату А 4 для членів екзаменаційної комісії, якщо це потрібно);
- 14) захист кваліфікаційної роботи.

Означені етапи є приблизними та не вказують на обов'язковий порядок їхнього виконання, тому окремі частини роботи можуть виконуватися одночасно.

Організація написання роботи. Упродовж навчання здобувачем вищої освіти проводиться опрацювання наукової літератури, документів, періодики, статистичних даних, інших джерел, аналізуються стан та особливості розробки обраної проблеми, формулюються висновки.

У період підготовки наукових досліджень здійснюється поточний кафедральний контроль здобувача. Контроль проводиться методом обговорення структурних розділів кваліфікаційної роботи з визначенням необхідних моментів дослідження, що потребують опрацювання або переробки. Кафедрами встановлюються контрольні терміни звітування здобувача вищої освіти.

1.11. Обов'язки наукового керівника

- перевірка виконання програми дослідження;
- рекомендації щодо пошуку джерел інформації та застосування методів дослідження;
- контроль за дотриманням термінів підготовки кваліфікаційної роботи.

1.12. Висновок з дотримання академічної доброчесності.

Перевірка кваліфікаційних робіт на академічний плагіат реалізується централізовано згідно «Положення про академічну доброчесність». Відповідно до графіку перевірки, розробленого відповідним структурним підрозділом університету, всі кваліфікаційні роботи перевіряються на наявність академічного плагіату із застосуванням системи «Unicheck». За результатами перевірки комісія кафедри з дотримання академічної доброчесності приймає рішення про наявність чи відсутність академічного плагіату в кваліфікаційній роботі.

1.13. Проведення обговорення кваліфікаційної роботи, допуск до захисту. Попереднє обговорення кваліфікаційної роботи здійснюється на засіданні кафедр і має на меті проведення здобувачем ступеня вищої освіти аналізу пропозицій і зауважень, доопрацювання роботи для її захисту на ЕК та одержання кафедрального допуску до захисту, оформленого протокольо.

Зауважимо, що враховуючи ситуацію у країні, рішення щодо допущення до захисту кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти, яка була перевірена на наявність академічного плагіату і потребує значного доопрацювання, приймається засіданням випускової кафедри за узгодженням з деканатом.

1.14. Не менш, ніж за один місяць до атестації в ЕК, необхідно представити готовий текст кваліфікаційної роботи науковому керівникові для контролю і оцінки та написання відгуку, а потім – рецензенту для підготовки рецензії.

1.15. Висновок наукового керівника (консультанта) з оцінкою здобувача та його роботи у процесі підготовки кваліфікаційної роботи засвідчується підписом.

1.16. Рецензування.

До **рецензування** залучаються висококваліфіковані фахівці (викладачі та науковці) закладів вищої освіти, провідні фахівці науково-дослідних інститутів, які не працюють в РДГУ (у разі виникнення об'єктивних причин чи обмежень, враховуючи ситуацію у країні, рецензентом може бути науково-педагогічний працівник РДГУ іншого структурного підрозділу).

Склад рецензентів затверджується на засіданні кафедри, на якій виконувалася робота. Підпис рецензента має бути завірений печаткою організації чи установи, де він працює.

Рецензія повинна мати оцінку роботи за національною шкалою. Негативна рецензія не є підставою для відхилення роботи від її захисту.

Рецензія (в кількості – одна) подається в письмовій формі.

На виконану кваліфікаційну роботу рецензент надає рецензію за такою схемою:

- актуальність дослідження;

- ефективність використаної методології наукового пошуку;
- рівень використання набутих у процесі навчання в ЗВО теоретичних знань;
- перспективність запропонованих рекомендацій і висновків;
- недоліки роботи;
- рекомендації щодо оцінювання кваліфікаційної роботи за національною шкалою

1.17. Анотація.

Анотація – узагальнений короткий виклад основного змісту роботи. Для ознайомлення зі змістом та результатами кваліфікаційної роботи здобувачами вищої освіти освітнього ступеня «магістр» укладається анотацію *державною (українською) та англійською мовами*.

Обсяг анотації 0,5 сторінки українською мовою та 0,5 сторінки англійською мовою. Завершується анотація **КЛЮЧОВИМИ СЛОВАМИ**. Загальна кількість ключових слів – не більше 5 (додаток Г).

1.18. Подання кваліфікаційної роботи на кафедрі.

Зброшурована у твердій палітурці кваліфікаційна робота (зі супровідними документами) подається на кафедру, де виконувалась робота. Завідувач кафедри (після попереднього захисту на кафедрі) приймає остаточне рішення щодо допуску кваліфікаційної роботи до захисту перед екзаменаційною комісією (формується висновок кафедри про кваліфікаційну роботу, засвідчений завідувачем кафедрою).

1.19. Подання кваліфікаційної роботи до захисту в ЕК. До захисту допускаються здобувачі вищої освіти за умови повного виконання навчального плану. Термін подання кваліфікаційної роботи до ЕК – 10 днів до початку роботи екзаменаційної комісії.

1.20. Супровідні документи, які надаються ЕК здобувачами ступеня вищої освіти «Магістр»:

- 1) паперовий варіант кваліфікаційної роботи (зшитий у тверду обкладинку), електронний варіант;
- 2) ілюстративний матеріал до наукової роботи (якщо він передбачений специфікою роботи);
- 3) матеріали, що характеризують наукову (творчу) і практичну цінність виконаної роботи: дві друковані публікації, методичні розробки (якщо вони є) тощо;
- 4) анотацію українською та англійською мовами;
- 5) висновок наукового керівника і рішення кафедри про допуск;
- 6) рецензія на роботу;
- 7) витяг з протоколу комісії кафедри з дотримання академічної доброчесності про допуск кваліфікаційної роботи до захисту з урахуванням протоколу аналізу звіту подібності експерта.

Електронна версія робіт на здобуття ступеня вищої освіти «магістр» має бути ідентичною паперовій.

1.21. Захист кваліфікаційної роботи

Для захисту кваліфікаційної роботи створюється екзаменаційна комісія, яка працює згідно з «Положенням про екзаменаційну комісію РДГУ», за

основними напрямками наукових досліджень з числа досвідчених працівників професорсько-викладацького складу, а також із залученням керівництва освітніх установ у складі голови, секретаря та членів ЕК. Захист кваліфікаційних робіт проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії за участю не менше половини її складу за обов'язкової присутності голови комісії та екзаменаторів.

Захист кваліфікаційної роботи може здійснюватися, в разі потреби, у дистанційній формі засобами відеозв'язку у режимі реального часу, зокрема систем проведення відеоконференцій (ZOOM, Google Meet тощо). При цьому здійснюється цифрова фіксація (відеозапис, аудіозапис, фотофіксація тощо) процесу атестації здобувача.

Порядок проведення захисту кваліфікаційної роботи:

- усний виступ здобувача (тривалість не більше 10 хвилин; висвітлити актуальність роботи, мету, завдання, об'єкт, предмет дослідження; вмотивовано охарактеризувати свої висновки і пропозиції за темою дослідження);
- при дистанційній формі захисту кваліфікаційної роботи як альтернатива усному виступу в режимі реального часу передбачається завчасне надсилання до екзаменаційної комісії відеозапису виступу (на записі має бути видно самого здобувача вищої освіти, щоб можна було однозначно ідентифікувати його особу та засвідчити факт його виступу);
- відповіді здобувача на запитання членів екзаменаційної комісії (відповіді повинні бути короткими, чіткими і по суті); при дистанційній формі захисту кваліфікаційної роботи запитання-відповіді до здобувача освіти обов'язково проводяться у синхронному режимі;
- оголошення рецензії на кваліфікаційну роботу (рецензія оголошується головою екзаменаційної комісії);
- обговорення результатів захисту кваліфікаційної роботи.

1.22. Тривалість захисту однієї кваліфікаційної роботи, як правило, не повинна перевищувати 30 хвилин.

1.23. Якщо захист відбувався у дистанційній формі в режимі реального часу, то цифровий запис процесу захисту зберігається в університеті не менше одного року.

II. СТРУКТУРА РОБОТИ

2.1. Структура кваліфікаційної роботи містить такі компоненти:

- 1) титульний аркуш;
- 2) зміст;
- 3) перелік умовних скорочень (за необхідності);
- 4) вступ;
- 5) розділи та підрозділи;
- 6) висновки до розділів;
- 7) висновки (за результатами проведеного дослідження);
- 8) список використаних джерел;
- 9) додатки (за необхідності).

2.2. Кваліфікаційна робота, в якій висвітлюються історико-педагогічні проблеми дослідження, і яка базується на архівних та історичних

джерелах, може мати у структурі два розділи. Кваліфікаційні роботи з описом експерименту та його результатів можуть мати у структурі два та/або три розділи з відповідними підрозділами.

Кожен з вищезазначених елементів (зміст, вступ, розділи, висновки, список використаних джерел, додатки) мають починатися з нової сторінки.

III. ВИМОГИ ДО СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ

3.1. ТИТУЛЬНИЙ АРКУШ роботи оформляється за формою визначеною МОН України (Додаток Д). На ньому зазначаються міністерство, назва ЗВО, кафедри, де виконується робота; повна назва теми роботи; прізвище та ініціали здобувача вищої освіти, котрий виконував роботу; вчене звання, прізвище та ініціали наукового керівника; прізвище та ініціали рецензентів; рік і місце виконання роботи.

3.2. ЗМІСТ роботи повинен містити назви всіх структурних елементів, заголовки та підзаголовки (за їхньої наявності) із зазначенням нумерації та номери їх початкових сторінок.

3.3. ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, символів, одиниць вимірювання, скорочень за необхідності подається у вигляді окремого списку. Додатково їхнє пояснення наводиться у тексті при першому згадуванні. Скорочення, символи, позначення, які повторюються не більше двох разів, до переліку не вносяться.

3.4. ОСНОВНА ЧАСТИНА кваліфікаційної роботи має містити:

- вступ;
- розділи роботи;
- висновки.

3.4.1. У ВСТУПІ подається загальна характеристика кваліфікаційної роботи, а саме:

Актуальність теми дослідження – це важливість, суттєве значення, відповідність теми дослідження сучасним потребам певної галузі науки та перспективам її розвитку, практичним завданням відповідної сфери діяльності. Тут здобувач вищої освіти повинен пояснити, чому важливо досліджувати саме цю тему. Висвітлення актуальності повинно бути стислим. Достатньо в межах однієї сторінки коротко викласти: сутність проблеми дослідження; суттєве значення для подальшого розвитку відповідної галузі науки; соціальну значущість проблеми дослідження; доцільність роботи та її відмінність у порівнянні з уже відомими фактами розв'язання проблеми. Обов'язкове звернення до чинних документів і законів.

Ступінь розробки теми у науковій літературі щодо вітчизняних і закордонних авторів, котрі присвятили свої наукові праці дослідженню означеної тематики (аналіз останніх досліджень і публікацій, не менше, ніж 10 останніх років).

Мета і завдання дослідження. Мета дослідження має узгоджуватись з назвою роботи, об'єктом і предметом дослідження. Формулюючи мету, не слід вживати терміни «дослідження», «вивчення», оскільки вони вказують на засіб

досягнення мети, а не на саму мету. Мета роботи реалізується через конкретні завдання, які треба вирішити відповідно до цієї мети. Здобувач вищої освіти повинен відповісти на питання, для чого він досліджує цю проблему. Мета формулюється лаконічно, одним реченням і повинна впливати з теми роботи.

Відповідно до визначеної мети формулюються **завдання**, які деталізують та розкривають мету. Характер завдань впливає з назв розділів та підрозділів роботи і їхній зміст формулюють, використовуючи такі поняття: визначити..., встановити..., охарактеризувати..., розробити..., виявити..., сформулювати..., розкрити... тощо. Формулювати завдання слід якомога докладніше та лаконічніше, оскільки опис їх вирішення становитиме зміст розділів і підрозділів роботи. **Виходячи із завдань дослідження, автор має зробити висновки до роботи.**

Оптимальною є така кількість завдань:

- кваліфікаційна робота на здобуття ступеня вищої освіти «магістр» – 4-5 завдань.

Об'єкт і предмет дослідження. *Об'єкт* дослідження – це процес або явище, що породжують проблемну ситуацію і обрані для вивчення. *Предмет* дослідження міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження співвідносяться як загальне і часткове. Тобто предмет дослідження – це та частина об'єкта, яка безпосередньо вивчається.

Методи дослідження. Для вирішення головної мети і основних завдань дослідження поряд із науковими підходами і принципами використовуються також комплекс загальнонаукових та спеціальних методів пізнання. Перерахувати їх потрібно коротко та конкретно, визначити, що саме досліджувалось тим чи іншим методом.

Практичне значення дослідження. Необхідно подати відомості про наукове використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх використання, а також відомості про практичне застосування одержаних результатів або рекомендації, як їх використати. Відзначаючи практичну цінність здобутих результатів, необхідно подати інформацію про ступінь їх готовності до використання або масштабів використання.

Апробація результатів дослідження. Зазначається, на яких наукових конференціях, конгресах, симпозіумах тощо висвітлено результати досліджень, викладених у кваліфікаційній роботі.

Публікації. За матеріалами кваліфікаційної роботи на здобуття ступеня вищої освіти «магістр» – 2 публікації.

Структура кваліфікаційної роботи. Анонсується структура кваліфікаційної роботи, зазначається її загальний та основний обсяг, кількість додатків. Наприклад: робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків (за потреби).

3.4.2. РОЗДІЛИ РОБОТИ.

Розділи кваліфікаційної роботи мають поділятися на підрозділи (нумерація складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою), **пункти** (нумерація – з номера розділу, порядкового номера підрозділу і порядкового номера пункту, відокремлених крапкою), **підпункти** (нумерація – з номера розділу, порядкового номера підрозділу,

порядкового номера пункту і порядкового номера підпункту, відокремлених крапкою).

У першому розділі здобувач ступеня вищої освіти окреслює основні етапи наукової думки за розв'язуваною проблемою (завданням). Стисло, критично висвітлюючи роботи попередників, здобувач окреслює основні етапи розвитку наукової думки за своєю проблемою. Здобувач повинен вирізнити ті питання, що залишились невирішеними і, отже, визначити своє місце у розв'язанні проблеми (завдання).

У другому розділі обґрунтовується вибір напряму досліджень, викладається загальна методика проведення дослідження, наводяться методи вирішення завдань та їх порівняльні оцінки. Описуються основні тенденції, закономірності, методи розрахунків, що розглядаються, принципи дії і характеристики використаних методів і методик та ін.

У третьому розділі описується хід дослідження, умови та основні етапи експериментів, з вичерпною повнотою викладаються результати власних досліджень здобувача вищої освіти, як вони одержані та в чому полягає їх новизна. Здобувач повинен дати оцінку повноти вирішення поставлених завдань, оцінку достовірності одержаних результатів (характеристик, параметрів) та порівняти одержані результати з аналогічними результатами вітчизняних і зарубіжних дослідників, обґрунтувати необхідність додаткових досліджень.

Завершується кожен розділ кваліфікаційної роботи висновками – стислим викладом основних положень розділу.

3.4.3. У ВИСНОВКАХ (3-5 сторінок), сформованих відповідно до поставлених завдань, викладають найважливіші наукові й практичні результати, отримані в роботі, з формулюванням розв'язаної проблеми (завдання) та значення її для сучасної освіти. У висновках слід привести перелік пропозицій і рекомендацій, їх результатів, характеристику шляхів досягнення проектних цілей, а також обґрунтування практичного використання інноваційних розробок. Вони повинні бути чітко сформульованими, мати конкретний характер, узагальнювати результати дослідження, практичне застосування запропонованих рекомендацій, методик, тощо.

3.5. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ містить всі використані здобувачем джерела і формується в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Бібліографічний опис списку використаних джерел кваліфікаційної роботи оформляється згідно Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» (додаток А).

Список використаних джерел кваліфікаційної роботи має містити не менше 70 джерел.

3.6. У ДОДАТКИ включається допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття кваліфікаційної роботи:

- конспекти уроків, виховних заходів, бесід;
- конспекти лекцій, практичних і лабораторних занять;
- анкети, тести та інші опитувальники;

- робочі програми, анотації до них, рекомендації;
- ілюстрації допоміжного характеру;
- інші дані та матеріали.

Додатки оформлюють на наступних сторінках кваліфікаційної роботи, кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки.

Додатки позначаються не цифрами, а літерами: Додаток А, Додаток Б, Додаток В, Додаток Д (за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ї,) у *верхній центральній частині листка*.

IV. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

4.1. Кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти друкуються за допомогою принтера з одного боку аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) з використанням шрифтів текстового редактора Word Times New Roman, розміру шрифту – 14, міжрядковий інтервал – 1,5.

4.2. Текст роботи друкують, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 25 мм, праве – 15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм, абзацний відступ 1,25 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, чорного кольору середньої жирності. Щільність тексту роботи повинна бути однаковою.

4.3. Нумерація сторінок – праворуч зверху, без крапки в кінці. Першою сторінкою роботи є титульний лист, який враховують до загальної нумерації сторінок роботи, однак він не нумерується, всі інші аркуші – зміст, вступ, розділи, висновки, список використаних джерел нумерують.

4.4. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ кваліфікаційної роботи вираховується сторінками і повинен становити **100-105** сторінок тексту з можливим збільшенням їхньої кількості на 15%.

4.5. Заголовки структурних частин кваліфікаційної роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкуються великими літерами симетрично до тексту.

4.5.1. Номери розділів проставляються арабськими цифрами, після яких крапка не ставиться (РОЗДІЛ 1).

4.5.2. Назва розділу друкується у наступному рядку від межі лівого берега аркуша (тобто починається не після номера розділу, а під словом «РОЗДІЛ»).

4.5.3. Номер підрозділу є складним і складається з номера розділу в межах роботи і порядкового номера підрозділу в межах розділу, які між собою розділяються крапкою. Наприклад 1.1. (перший підрозділ першого розділу), 1.2. (другий підрозділ першого розділу), 2.1. (перший підрозділ другого розділу), 2.2. (другий підрозділ другого розділу) тощо.

4.5.4. Номер підрозділу починається від межі лівого поля, після номера ставиться крапка. У цьому ж рядку після крапки з великої літери рядковими літерами звичайним шрифтом друкується назва підрозділу.

4.6. Текст кожного РОЗДІЛУ починається з нового аркуша. Текст нового підрозділу продовжується на тій же сторінці, на якій закінчився попередній підрозділ, якщо відстань до кінця сторінки більша, ніж 6 рядків.

Якщо відстань до кінця сторінки складає менше 6 рядків, то новий підрозділ доцільно перенести на іншу сторінку.

Крапка після назв структурних частин роботи не ставиться. Відстань між назвою розділу та текстом чи назвою підрозділу повинна складати 2 інтервали. Відстань між назвою підрозділу та текстом не містить інтервалів, а відстань між текстом попереднього підрозділу та назвою наступного підрозділу – двом інтервалам.

4.7. ІЛЮСТРАЦІЇ.

Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, діаграми, карти) необхідно подавати в кваліфікаційній роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації, які розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках.

Підпис під ілюстрацією звичайно має чотири основних елементи:

- 1) найменування графічного сюжету, що позначається скороченим словом «Рис.»;
- 2) порядковий номер ілюстрації, який вказується без знаку номера арабськими цифрами;
- 3) тематичний заголовок ілюстрації, що містить текст із якомога стислою характеристикою зображеного;
- 4) експлікацію, яка будується так: деталі сюжету позначають цифрами, які виносять у підпис, супроводжуючи їх текстом. Треба зазначити що експлікація не замінює загального найменування сюжету, а лише пояснює його.

Приклад: Рис. 1.24. – Система освіти в Україні: 1- дошкільна освіта; 2- загальна середня освіта; 3- професійно-технічна освіта; 4 - вища освіта.

Кожна ілюстрація має відповідати тексту, а текст – ілюстрації.

Ілюстрації виконують чорним кольором.

Не варто оформлювати посилання на ілюстрації як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі. У тому місці, де викладається тема, пов'язана з ілюстрацією, і де читачеві треба вказати на неї, розміщують посилання у вигляді виразу в круглих дужках «(рис.3.1.)» або зворот типу «..... як це видно з рис.3.1.» або «..... як це показано на рис.3.1.».

4.8. ТАБЛИЦІ.

Цифровий матеріал, як правило, повинен оформлятися у вигляді **таблиць**. Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці.

Таблиці слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться у додатках. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, таблиця 2.1 – перша таблиця другого розділу. Назва таблиці та її номер записуються над таблицею. Наприклад:

Назва

Назва таблиці має бути стислою і відбивати зміст таблиці. Якщо рядки або графи таблиці виходять за межі формату сторінки, таблицю поділяють на частини, розміщуючи одну частину під одною, або поруч, або переносючи частину таблиці на наступну сторінку.

При поділі таблиці на частини допускається її назву або бокові назви замінити відповідно номерами граф чи рядків, нумеруючи їх арабськими цифрами у першій частині таблиці. Слово «Таблиця» вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть: «Продовження таблиці» з зазначенням номера таблиці.

Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони складають одне речення з заголовком. Підзаголовки, що мають самостійне значення, пишуть з великої літери. В кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки і підзаголовки граф вказують в однині.

Таблицю, малюнок або креслення, розміри якого більше формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або у додатках.

4.9. ФОРМУЛИ.

При використанні **формул** необхідно дотримуватися певних техніко-орфографічних правил. Найбільші, а також довгі й громіздкі формули, котрі мають у складі знаки суми, добутку, диференціювання, інтегрування, розміщують на окремих рядках. Це стосується також і всіх нумерованих формул. Для економії місця кілька коротких однотипних формул, відокремлених від тексту, можна подати в одному рядку, а не одну під одною. Невеликі і нескладні формули, що не мають самостійного значення, вписують всередині рядків тексту.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони дані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

Рівняння і формули треба виділяти з тексту вільними рядками. Вище і нижче кожної формули потрібно залишити не менше одного вільного рядка. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знака рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (-), множення (x) і ділення (:).

Нумерувати слід лише ті формули, на які є посилання у наступному тексті. Інші нумерувати не рекомендується. Порядкові номери позначають арабськими цифрами в круглих дужках біля правого берега сторінки без крапок від формули до її номера. Номер, який не вміщується у рядку з формулою, переносять у наступний нижче формули. Номер формули при її перенесенні вміщують на рівні останнього рядка. Якщо формула знаходиться у рамці, то номер такої формули записують ззовні рамки з правого боку навпроти

основного рядка формули. Номер формули-дробу подають на рівні основної горизонтальної риски формули.

Номер групи формул, розміщених в окремих рядках і об'єднаних фігурною дужкою (парантезом), ставиться справа від вістря парантеза, яке знаходиться в середині групи формул і звернене в сторону номера.

Загальне правило пунктуації в тексті з формулами таке: формула входить до речення, як його рівноправний елемент. Тому в кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації.

Двокрапку перед формулою ставлять лише у випадках, передбачених правилами пунктуації: а) у тексті перед формулою є узагальнююче слово; б) цього вимагає побудова тексту, що передує формулі.

Розділовими знаками між формулами, котрі йдуть одна за одною і не відокремлені текстом, можуть бути кома або крапка з комою безпосередньо за формулою до її номера.

4.10. ЦИТУВАННЯ.

Цитата – дослівний уривок з твору певного автора, що наводиться для підтвердження або заперечення висловлюваної думки. Шляхом цитування слід оформлювати найважливіші фрагменти авторського тексту.

Загальні вимоги до цитування:

- текст цитати починається і закінчується лапками та наводиться у тій граматичній формі, в якій він поданий в джерелі, із збереженням особливостей авторського написання;
- наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;
- поділ на абзаци в цитованому тексті зберігається і в цитаті, за винятком невеликих фрагментів тексту, що мають початок в одному абзаці і закінчення в другому;
- в оформленні цитат слід застосовувати той же вид лапок, який використовується у всьому тексті. Прийнятими для наукових документів лапками є ялиночки (« »);
- якщо в цитованому фрагменті частину тексту необхідно взяти в лапки, зображення лапок повинно бути відмінним від зображення зовнішніх лапок. В якості лапок прийнято вживати внутрішні лапки („.....”);
- цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, на кінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;
- кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;
- при непрямому цитуванні (переказі, викладенні думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок, коректним щодо оцінювання його результатів, і давати відповідні посилання на джерело;

- цитування не повинне бути ні надмірним, ні недостатнім, бо і те і інше знижує рівень наукової праці: надмірне цитування створює враження компілятивності праці, а недостатнє – знижує наукову цінність викладеною матеріалу. Якщо текст цитується не за першоджерелом, а за іншим виданням чи документом, то посилання треба розпочати словами: «Цит. за:».
- якщо автор роботи, наводячи цитату, виділяє у ній деякі слова, робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює виділення, ставиться крапка, потім дефіс і вказуються ініціали автора роботи, а весь текст застереження вміщується у круглі дужки. Варіантом таких застережень є: (курсив наш – А.К.), (підкреслено нами – А.К.), (розрядка наша – А.К.).

Прописні і малі літери в цитатах. Згідно до правил написання великих і малих літер у цитатах, цитату починають з прописної букви в таких випадках:

- 1) коли цитатою починається речення, навіть якщо в ній опущені початкові слова і вона відкривається трьома крапками;
- 2) коли цитата стоїть після слів, які вводять її в текст, з двокрапкою, яка є початком речення;
- 3) коли цитата стоїть після слів, які вводять її в текст, з двокрапкою, яка починається власним ім'ям.

Вимоги до пунктуаційного оформлення цитат. Всі знаки пунктуації всередині цитати повинні в точності відтворювати авторську пунктуацію. Якщо цитата завершує речення, крапка ставиться після того, як закриються лапки.

Якщо цитований вислів являє собою авторське питання або вигук, знак питання або знак оклику, поставлений автором, залишається всередині лапок.

Якщо цитата повністю відтворює речення з цитованого тексту, то вона починається з прописної букви в усіх випадках, крім одного – коли ця цитата являє собою частину речення роботи здобувача вищої освіти.

4.11. ПОСИЛАННЯ.

Відповідно до ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40)» під час написання наукової роботи здобувач зобов'язаний оформлювати **посилання** на кожну цитату, наслідувану думку, приклад того чи іншого автора, у якого їх запозичено, ті ідеї чи висновки, на підставі яких розробляють проблеми чи розв'язують завдання, поставлені у статті, монографії тощо. Це дає змогу відшукати потрібний документ і перевірити точність зазначених відомостей, з'ясувати інформацію, обставини, контекст.

Посилання в тексті на літературне джерело оформляють у **квадратних дужках**, де першою цифрою позначають номер літературного джерела у списку використаних джерел, а другою – сторінку, з якої запозичено цитату, наприклад: [15, с. 257].

Під час огляду літератури з досліджуваної проблеми може застосовуватися **посилання на все джерело, декілька джерел**. Наприклад: [12]; на думку І. Вихованця [42; 44; 46]; «У працях [1–5]».

Посилання бажано робити на останнє видання публікацій, на більш ранні видання – лише в тих випадках, коли праці, у яких міститься необхідний матеріал, не перевидавалися. Покликання на ілюстрації, таблиці або формули, використані в дослідженні, вказують відповідно до їх порядкового номера. Наприклад: «рис. 1.1.», «див. табл. 1.1.», «у формулі 1.1.» тощо.

Відсутність посилань – підстава говорити про академічний **плагіат**, а їх наявність визначає етику дослідника. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, викладений автором.

4.12. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ.

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час провадження наукового дослідження з метою забезпечення довіри до результатів наукових досягнень.

У РДГУ дотримання академічної доброчесності регламентоване «Положенням про академічну доброчесність у Рівненському державному гуманітарному університеті».

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти, педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства;
- **самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

При встановленні академічного плагіату повторний захист кваліфікаційної роботи не дозволяється. Здобувач вищої освіти має право бути повторно допущеним до захисту тільки після опрацювання нової теми, визначеної кафедрою.

V. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

5.1. Кваліфікаційна робота оцінюється з урахуванням представлених на захисті рівня і якості виконаної роботи, вміння здобувача орієнтуватися в матеріалі, відповідати на питання, вести наукову дискусію. Результати захисту оголошуються в день захисту із виставленням оцінки у відомості про захист кваліфікаційної роботи. Захист роботи на здобуття ступеня вищої освіти «магістр» може супроводжуватися презентацією основних положень роботи. До захисту здобувач повинен ознайомитись зі змістом рецензії, підготувати відповіді на висловлені зауваження та побажання.

5.2. Результати захисту кваліфікаційних робіт оголошуються у цей же день після оформлення протоколів засідання екзаменаційної комісії.

5.3. Здобувачу, який захистив кваліфікаційну роботу, рішенням екзаменаційної комісії присвоюється кваліфікація, яка відповідає отриманій спеціальності, і видається диплом встановленого зразка.

5.4. Рішення екзаменаційної комісії про захист кваліфікаційної роботи, а також про присвоєння здобувачу вищої освіти відповідного освітнього рівня та видання йому державного документа про освіту приймається екзаменаційною комісією на закритому засіданні відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, котрі брали участь в засіданні. За однакової кількості голосів голос голови є вирішальним.

5.5. Здобувач, який при захисті кваліфікаційної роботи отримав незадовільну оцінку, відраховується із закладу вищої освіти і йому видається академічна довідка.

5.6. У випадку, коли захист кваліфікаційної роботи визнається незадовільним, екзаменаційна комісія встановлює, чи може здобувач подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену відповідною кафедрою. Здобувач, який не захистив кваліфікаційну роботу, допускається до повторного захисту кваліфікаційної роботи упродовж трьох років після закінчення закладу вищої освіти.

5.7. Для повторного складання захисту тієї ж роботи здобувач повинен поновитися за місяць до початку роботи екзаменаційної комісії за відповідною спеціальністю.

5.8. При оцінюванні наукового дослідження здобувача ЕК бере до уваги такі чинники:

- актуальність обраної теми;
- чіткість формулювання мети і завдань, об'єкта, предмета дослідження;
- логічність структури та її відповідність темі роботи;
- системність і глибина теоретичного аналізу проблеми;
- наявність огляду наукових джерел з конкретної проблематики;
- достовірність та обґрунтованість висновків;
- відповідність вимогам щодо оформлення роботи;
- змістовність доповіді здобувача про основні результати дослідження;
- правильність, чіткість, аргументованість відповідей на запитання членів ЕК;
- зауваження й рекомендації рецензента та наукового керівника кваліфікаційної роботи;

- витяг з протоколу комісії кафедри з дотримання академічної доброчесності

5.9. Критерії оцінювання з урахуванням специфіки напряму підготовки за національною шкалою та шкалою ЄКТС розробляються та затверджуються кафедрами РДГУ.

5.10. Орієнтовні критерії оцінювання кваліфікаційної роботи:

- оцінка 90-100 балів /«відмінно»/ А.

Робота написана самостійно, на високому науково-теоретичному рівні, зміст повністю відповідає назві, поставленій меті і завданням; правильно визначено і оформлено науковий апарат дослідження; зроблено глибокий і всебічний аналіз наукових джерел; сформульовано власні пропозиції і практичні рекомендації; робота оформлена з дотриманням усіх вимог і написана грамотно; відсутні помилки при цитуванні та посиланні на роботи інших авторів; результати дослідження пройшли апробацію на науково-практичних конференціях, є дві (і більше) наукових публікацій; рецензент оцінив роботу на оцінку «відмінно»; під час захисту роботи здобувач чітко і послідовно виклав сутність і результати дослідження, виявив здібності володіння культурою наукової презентації, аргументовано захистив свої пропозиції й власну точку зору під час додаткових запитань.

Кваліфікаційна робота має витяг з протоколу комісії кафедри з дотримання академічної доброчесності про допуск кваліфікаційної роботи до захисту.

- оцінка 82-89 балів /«добре»/ В. Робота написана самостійно, зміст відповідає назві, завдання виконані і мета досягнута; правильно визначено і оформлено науковий апарат дослідження; однак не в достатній мірі проаналізовано літературу і джерела з досліджуваної теми, сформульовано власні пропозиції і практичні рекомендації; авторські висновки зроблено на недостатньо високому рівні узагальнення; в оформленні роботи є окремі недоліки, в тому числі мовні; робота є оригінальною, проте наявні незначні помилки при цитуванні та посиланні на роботи інших авторів; результати дослідження пройшли апробацію на науково-практичних конференціях, є дві наукові публікації; рецензент оцінив роботу на оцінку «відмінно» або «добре»; під час захисту роботи здобувач чітко і послідовно виклав сутність і результати дослідження, аргументовано захистив свої пропозиції й власну точку зору під час додаткових запитань.

Кваліфікаційна робота має витяг з протоколу комісії кафедри з дотримання академічної доброчесності про допуск кваліфікаційної роботи до захисту.

- оцінка 74-81 балів «добре»/ С. Робота виконана на достатньому рівні, має дослідницький характер; обґрунтовано актуальність проблеми дослідження, визначено науковий апарат дослідження, однак можуть допускатись незначні неточності; порушена логічність висвітлення основних теоретичних та експериментальних аспектів дослідження; представлено теоретичний аналіз досліджень з проблеми, наявні посилання на відповідні джерела та дослідників, однак не скрізь; містить усі необхідні структурні елементи, однак зустрічаються граматичні та стилістичні помилки, певні технічні огріхи, несуттєві помилки в оформленні; за результатами дослідження опубліковано необхідну кількість

публікацій; рецензент оцінив роботу на оцінку «добре»; під час захисту роботи здобувач чітко і послідовно виклав сутність і результати дослідження, однак відчуває незначні труднощі або недостатньо впевнено відповідає на поставлені запитання та зауваження, в роботі є помилки, з-поміж яких є суттєві, які здобувач виправляє під час відповіді.

Кваліфікаційна робота має витяг з протоколу комісії кафедри з дотримання академічної доброчесності про допуск кваліфікаційної роботи до захисту.

- оцінка 64-73 балів/«задовільно»/ D. Робота написана самостійно, зміст розкрито недостатньо, завдання виконані не повністю, що позначилося на досягненні мети; аналіз наукових джерел не повною мірою відбиває сучасний стан наукової розробки досліджуваної теми; авторські висновки зроблено на недостатньо високому рівні узагальнення; практичні рекомендації відсутні або не відповідають змісту роботи; в оформленні роботи є недоліки, присутні порушення цитування та посилання на роботи інших авторів, є мовні помилки; за результатами дослідження опубліковано необхідну кількість публікацій. Під час захисту роботи здобувач виклав сутність і результати дослідження, проте не зміг аргументовано відповісти на всі додаткові запитання.

Кваліфікаційна робота має витяг з протоколу комісії кафедри з дотримання академічної доброчесності про допуск кваліфікаційної роботи до захисту.

- оцінка 60-63 балів «задовільно» /E.

Робота написана самостійно, зміст розкрито поверхово, завдання виконані не повністю, що позначилося на досягненні мети; аналіз наукових джерел не відбиває сучасний стан наукової розробки досліджуваної теми; авторські висновки зроблено на недостатньому рівні узагальнення; практичні рекомендації відсутні або не відповідають змісту роботи; в оформленні роботи є недоліки, присутні порушення цитування та посилання на роботи інших авторів, є мовні помилки; результати дослідження пройшли не достатню апробацію; у відгуку рецензента є суттєві зауваження до змісту роботи чи методики дослідження, аналізу результатів. Під час захисту роботи здобувач демонструє низький рівень знань змісту та результатів дослідження, не дає повних, аргументованих відповідей на поставлені запитання та висловлені зауваження.

Кваліфікаційна робота має витяг з протоколу комісії кафедри з дотримання академічної доброчесності про допуск кваліфікаційної роботи до захисту.

- оцінка 35-59 балів /«незадовільно»/ Зміст роботи не розкритий, здобувач освіти не вміє користуватися науковим апаратом; робота оформлена без дотримання вимог, містить велику кількість мовних помилок; результати дослідження не пройшли апробацію; під час захисту роботи здобувач не зміг послідовно викласти сутність і результати дослідження, аргументовано відповісти на додаткові запитання

Кваліфікаційна робота має витяг з протоколу комісії кафедри з дотримання академічної доброчесності про недопуск кваліфікаційної роботи до захисту.

ДОДАТКИ

Додаток А

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

(ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»)

КНИГИ	
ПРИКЛАДИ	ОДНОТОМНІ ВИДАННЯ
Один автор	<ol style="list-style-type: none">1. Жавнерчик О. В. Психологія управління: конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2020. 161с.2. Кушнірук С. А. Практична педагогіка : навч.-метод. посіб. Київ : НПУ, 2020. 182 с.3. Максименко С. Д. Загальна психологія: навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2021. 272 с.4. Назаренко О. М. Сучасна педагогічна майстерність: навч. посіб. Одеса: Фенікс, 2020. 85с.5. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 472 с6. Сікорський П. І. Нова педагогіка : підручник. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2021. 539 с.7. Хмельницька О. С. Педагогіка. Історія педагогіки : навч.-метод. посіб. Переяслав : Домбровська Я. М. [вид.], 2021. 221 с.
Два автори	<ol style="list-style-type: none">8. Будіянський М. Ф., Фурта І. Ю. Психологія: метод. рекомендації. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова, 2021. 30 с.9. Козловський Ю. М, Дольнікова Л. В. Педагогіка. Львів: Львівська політехніка, 2018. 232с.10.Креч Т. В., Дитюк С. О. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2022. 143 с.11.Пашенко М., Красноштан І. Педагогіка. К.: Центр навчальної літератури, 2021. 228 с.12.Прищак М. Д., Залюбівська О. Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2020. 159 с.13.Федоренко М. М., Романенков Ю. О. Логістичний менеджмент: конспект лекцій. Харків : ХАІ, 2020. 207 с.

<p>Три автори</p>	<p>14.Козловський Ю. М., Ортинський В. Л., Дольнікова Л. В. Педагогіка: підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 372 с.</p> <p>15.Козловський Ю. М., Долінська Н. В., Мукан Н. В. Педагогічна підготовка викладачів в університетах США. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 160 с.</p> <p>16.Суліма Є. М., Деніжна С. О., Петухов І. О. Педагогіка: практикум : навч. посіб. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2021. 531 с.</p>
<p>Чотири і більше авторів</p>	<p>17.Професійна та корпоративна етика : навчальний посібник / [В. Г. Нападиста, О. В. Шинкаренко, М. М. Рогожа та ін. ; наук. ред. В. І. Панченко]. Київ : Київський університет, 2019. 367 с..</p> <p>18.Синиця С. М., Гринів Л. В., Ляхович Г. В., Романюк М. Д. Міжнародний менеджмент : навч. посіб. Івано-Франківськ : Прикарпатський нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2020. 336 с.</p>
<p>Автор(и) та редактор(и)/упорядник(и)</p>	<p>19.Енциклопедія освіти / редкол.: В. Г. Кремень та ін. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 1143 с</p> <p>20.Музейна педагогіка в науковій освіті : монографія / ред. кол.: С. О. Довгий, О. М. Топузов, В. А. Бітаєв та ін. ; за наук. ред. С. О. Довгого. Київ : Національний центр «Мала академія наук України», 2020. 334 с.</p> <p>21.Основи наукових досліджень : навч.-метод. посібник / за редакцією Р. О. Крохмального. 2-ге вид., перероб. і допов. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 464.с.</p> <p>22.Педагогіка: хрестоматія / уклад.: Є. М. Суліма, С. О. Деніжна, І. О. Петухов. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2021. 421 с.</p> <p>23.Сучасні підходи до організації роботи позашкільного навчального закладу. / за заг. ред. Л. В. Тихенко. Суми : Ун-тет. кн., 2020. 296 с.</p>
<p>Без автора</p>	<p>24.Мистецька освіта та розвиток творчої особистості: зб. наук. пр . Вип. 6 / Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. Рівне : Волин. обереги, 2020. 272 с.</p> <p>25.Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні: монографія / Нац. акад. пед. наук України ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. 434 І. Луговий (заст. голови), О. М. Топузов (заст. голови)] ; за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 384 с.</p> <p>26.Удосконалення нормативно-правової бази створення системи громадянської освіти в Україні / Ю. Якименко, В. Замятін, А. Балуба та ін. Київ : [б. в.], 2020. 168 с.</p>
<p style="text-align: center;">БАГАТОТОМНІ ВИДАННЯ</p>	

	<p>27. Західно-Українська Народна Республіка, 1918-1923. Енциклопедія : у 4 т. / редкол.: М. Кугутяк та ін. Івано-Франківськ : Манускрипт-Львів. Т. 3. 2020. 574 с.</p> <p>28. Словник українських прізвищ: історико-етимологічний : у 2 ч. / упоряд. В. Ф. Ковальчук. Київ : Ліра-К, 2018. Ч. 1. 712 с.</p> <p>29. Словник української мови у 20 томах. Т. 13 : ПДКУСА - ПОКІРНО / уклад.: І. В. Шевченко та ін. ; редкол.: В. А. Широков (голова) та ін. ; наук. ред. І. В. Шевченко. Київ : Наукова думка, 2022. 935 с.</p>
ІНШІ ВИДАННЯ	
Автореферати дисертацій	<p>30. Макарчук О.В. Підготовка майбутнього вчителя до формування підприємливості молодших школярів в освітньому процесі педагогічного коледжу : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Івано-Франківськ. 2023. 24 с.</p> <p>31. Підтримки материнства й дитинства в Україні (XX – початок XXI ст.). автор. дис. ... доктора пед. наук : 13.00.05. Тернопіль, 2019. 42 с.</p> <p>32. Попович О. М. Система підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до роботи з дітьми раннього віку в сенсорно збагаченому середовищі: реф. дис. ... доктора пед. наук : 13.00.04. Хмельницький, 2023. 43 с.</p> <p>33. Стинська В. В. Теорія і практика соціально-педагогічної</p>
Дисертації	<p>34. Макарчук О.В. Підготовка майбутнього вчителя до формування підприємливості молодших школярів в освітньому процесі педагогічного коледжу : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Івано-Франківськ. 2023. 290 с.</p> <p>35. Попович О. М. Система підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до роботи з дітьми раннього віку в сенсорно збагаченому середовищі: дис. ... доктора пед. наук : 13.00.04 / Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. Хмельницький, 2023. 552 с.</p>
Каталоги	<p>36. Видатний педагог національного відродження України (Григорій Григорович Ващенко (1878–1967)) : бібліогр. покажч. / М-во освіти і науки України, Рівнен. держ. гуманіт. ун-т, Наук. б-ка ; уклад.: С. Н. Грипич, О. В. Іванчук, Л. В. Ковальчук. Рівне : РДГУ, 2018. 36 с.</p> <p>37. Зарубіжні періодичні видання у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського та бібліотек наукових установ НАН України (надходження 2019–2020 рр.) : науково-допоміжний бібліографічний покажчик / відп. ред. О. М. Василенко ; уклад.: О. Б. Вихристюк, Є. А. Рибак, А. К. Ятченко. Київ: НБУВ, 2021. 121 с.</p>

	38.Словники української мови: 1596-2018 : бібліогр. покажч. / уряд. Д. Пилипчук. Київ : Просвіта, 2020. 1067 с.
Словники	39.Англо-український візуальний словник для початкової школи / уклад. О. О. Красікова. Харків : Весна, 2022. 207 с. 40.Орфографічний словник. Початкова школа : для учнів початк. кл. / уклад. О. М. Коваленко. Харків : Весна, 2020. 95 с. 41.Словник іншомовних слів : понад 4100 слів та висловів / уклад. Оксана Давидова. Тернопіль : Підручники і посібники, 2021. 477с 42.Український правопис: нова ред. Харків : Фоліо, 2020. 585 с. 43.Шевченко О. О. 1000 англійських слів. Словник в малюнках: для дітей мол. віку. Харків : Віват, 2023. 103 с.
ЧАСТИНА ВИДАННЯ	
Розділ книги	44.Андрейко В. Європейський досвід регіонального співробітництва Чехії і Словаччини: уроки для України. <i>Європейські стратегії розвитку: досвід для України : монографія</i> / за заг ред. І.В. Артьомова. Ужгород : РІК-У, 2023. С.61–83 45.Моніторинг в освіті. <i>Педагогіка. Навчальний посібник</i> / І. П. Анєнкова, М.А.Байдан, О.А.Горчакова, В.М.Руссол . Львів : «Новий Світ–2000», 2020. С.557-561.
Тези, доповідь	46.Макарук О. Л. Методи підготовки майбутнього вчителя до формування підприємливості молодших школярів в освітньому процесі педагогічного коледжу. <i>Молодь і освіта в умовах викликів ХХІ століття: українсько-польський збірник матеріалів Міжнародного круглого столу</i> (м.Івано-Франківськ, 26 травня 2022 р.). Івано-Франківськ: Супрун В. П., 2022. С. 134–138. 47.Павленко В.. Реализация идей Эдварда де Боно в педагогической деятельности учителя. <i>Педагогіка та психологія сьогодні: постулати минулого і сучасні теорії: збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції</i> (15–16 жовтня 2021 р., м. Одеса). Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки», 2021. С. 42–46. 48.Ребрина А. А., Бублей Ю. А. Залежність ціннісних орієнтацій здобувачів освіти від здорового способу життя та їх фізичної та психофізичної підготовленості. <i>Шляхи удосконалення професійних компетентностей фахівців в умовах сьогодення: матеріали II Міжнар. наук.- 16 практ.</i>

		<p><i>інтернет-конф.</i> (м.Київ, 25-26 серпня 2022 р.), Київ, 2022. С. 345-349.</p> <p>49.Сяська І. О. Практика навчально-дослідницької підготовки майбутніх учителів природничих дисциплін у європейській освіті. <i>Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний, європейський та національний виміри змін: матеріали VI Міжнародної наук.-практ. конференції</i> (м. Суми, 23-24 квіт. 2020). Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2020. Т. 1. С. 163– 165.</p>
Стаття довідкового видання	3	<p>50.Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. <i>Основи педагогіки освіти</i> : словник термінів / за ред.: Т. О. Дмитрука, В. К. Колпакова. Київ, 2018. С. 54–55.</p> <p>51.Звука та букви. <i>Інтегрований словник-довідник. Початкова школа. Українська мова</i> : [за новим правописом 2019] / [уклад.: Т. К. Співак, О. О. Якименко, О. В. Терещенко]. Харків : Весна, 2021. С438–441</p> <p>52.Наукова періодика України. <i>Цифрові бібліотечні продукти і послуги в інформаційному забезпеченні державного розвитку : аналітична записка</i> / О. І. Вощенко [и др.] ; відп. ред. Л. А. Дубровіна. Київ: НБУВ, 2023. С.34–38</p>
Стаття періодичного видання (журнал, газета)	3	<p>53.Боса-Мірявець М., Павелків Р. Психологічна готовність майбутніх педагогів до професійної діяльності. <i>Студентський дайджест</i>. 2023. Вип.7. С. 16-20.</p> <p>54.Крючков Г. Г. Стратегія навчання іноземних мов в Україні. <i>Іноземні мови в навчальних закладах</i>. 2020. № 1–2. С. 3–6.</p> <p>55.Павелків К. М., Чепурка О. Ю. Інноваційні методи формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх бакалаврів фізичної терапії. <i>Соціальна робота та соціальна освіта</i>. 2021. Вип. 2(7). С. 259–267.</p> <p>56.Сухомлинська О. Василь Сухомлинський про захисне виховання: сьогоднішні рефлексії. <i>Іноватика у вихованні</i>. 2023. № 18. С.6–14</p>
ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ		
Приклади		<p>57.Program Standards for the Preparation of Foreign Language Teachers (InitialLevel – Undergraduateand Graduate) (For K–12 and Secondary Certification Programs). URL: www.actfl.org (дата звернення 29.02.2023).</p> <p>58.Інформаційні матеріали до Дня Соборності України – 2024. URL: http://surl.li/qsproo (дата звернення: 20.02.2023).</p> <p>59.Попович О. М. Професійна компетентність вихователя дітей ранньоговіку у контексті готовності до роботи в</p>

	<p>сенсорно збагаченому середовищі закладу дошкільної освіти. <i>Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи</i>. Київ, 2023. № 1. С. 110–120. DOI: https://doi.org/10.35387/od.1(23).2023.110-120</p> <p>60. Четверик В.К. Сучасні мультимедійні ресурси для розвитку міжкультурної компетенції в контексті іншомовної підготовки здобувачів вищої освіти. <i>На перетині культур: сучасні тенденції в міжнародній комунікації</i> : тези доп. Міжнар. наук.-практ. дистантн. конф. / Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого. Харків, 2023. С. 152–156. URL: https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/11098 (дата звернення: 21.01.2023).</p>
ЗАКОНОДАВЧІ ТА НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ	
Приклади	<p>61. Про вищу освіту: Закон України [зі змінами]. <i>Відомості Верховної Ради (ВВР)</i>, 2014, № 37-38, ст.2004 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text</p> <p>62. Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text</p> <p>63. Про внесення змін до Державного стандарту початкової освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688. URL: http://surl.li/wqqd</p> <p>64. Україна очима дітей : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757&</p>
АРХІВНІ ДЖЕРЕЛА	
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ВИЩИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ ТА УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ (ЦДАВО)	
Приклади	<p>65. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. ЦДАВО України <i>ЦДАВО України</i>. (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12.</p> <p>66. Наказ Міністра вищої і середньої спеціальної освіти СРСР за №335 від 14.05.1970 р. «Про роботу підготовчих відділень при вищих навчальних закладах». <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України) Ф.166. оп. 15. Т. 5. Спр. 7437. 122 арк.</p> <p>67. Довідка про хід набору студентів до педагогічних</p>

	інститутів Відділ науки і культури ЦК КП України. <i>ЦДАВО України</i> . (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). 1969. Ф.166. оп. 15. Спр. 2755. 102 арк.
ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ (ДАРО), м. Рівне	
	68.Матеріали до річниці проголошення УНР (про святкування 22 січня 1918-1943 рр.) <i>ДАРО</i> . (Держ. архів Рівнен.обл.) Р-30. Оп. 1. Спр. 29.64 арк. 69.Програми і матеріали лекцій про виховання молоді в дусі українського націоналізму, <i>ДАРО</i> . (Держ. архів Рівнен.обл.) Р-30. Оп. 2. Спр. 10. 30 арк.
АРХІВНІ МАТЕРІАЛИ НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. М.П. ДРАГОМАНОВА	
	70.Накази директора інституту з основної діяльності і по особовому складу за 1959 р., Ф № Р-346, Оп. 2, Од. хр. №1657, 102арк
	71.Накази ректора інституту по студентському складу за 1987 р. Ф Н, №1518-№1803, Оп. 1-л., 322 арк.

Додаток В
ЗРАЗОК ЗАВДАНЬ
Рівненський державний гуманітарний університет
Педагогічний факультет

Завідувач кафедри _____

_____ (підпис) _____ (прізвище ім'я по батькові)
“ _____ ” _____ 20 р.

ЗАВДАННЯ

до виконання кваліфікаційної роботи здобувачу вищої освіти _____

Спеціальність _____

Тема кваліфікаційної роботи:

Термін подання завершеної роботи на кафедрі

_____ (назва кафедри)

_____ (рік, місяць, число)

Вихідні дані до роботи

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

Керівник наукової роботи: _____
(підпис) (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання)

Завдання прийняв до виконання: _____
(підпис) (ПІБ здобувача)

Дата отримання завдання: “ _____ ” _____ 20 р.

Додаток Г ЗРАЗОК АНОТАЦІЇ

АНОТАЦІЯ

Сукало О. І. Формування педагогічної культури майбутніх педагогів в закладах вищої освіти. Рукопис.

Кваліфікаційна робота на здобуття ступеня вищої освіти «магістр» за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки». Рівненський державний гуманітарний університет, Рівне, 202_.

У кваліфікаційній роботі проаналізовано стан досліджуваної проблеми у філософській, психолого-педагогічній літературі; розкрито сутність понять: «культура», «педагогічна культура», «педагогічна культура майбутнього педагога», «формування педагогічної культури майбутнього педагога»; схарактеризовано основні складові педагогічної культури майбутніх педагогів та виокремлено педагогічні умови її ефективного формування у ЗВО. Досліджено стан сформованості педагогічної культури майбутніх педагогів в процесі професійної підготовки. Обґрунтовано та експериментально перевірено ефективність педагогічних умов формування досліджуваної проблеми у ЗВО.

Ключові слова: культура, педагогічна культура, педагогічна культура майбутніх педагогів, педагогічні умови формування педагогічної культури майбутніх педагогів.

ANNOTATION

Sukalo O. I. Formation of pedagogical culture of future teachers in higher education institutions. Manuscript.

Qualification work for obtaining the degree of higher education «Master» in specialty 011 «Educational, pedagogical sciences». Rivne State University of Humanities, Rivne 202_.

Qualification work is analyzed the status of the problem under study in philosophic, psychological and pedagogical literature. Such terms as «culture», «educational culture», «educational culture of the future teacher», «formation of the educational culture of the future teacher» were investigated; the main educational culture components of future teachers in higher education institutions; educational conditions of its effective forming in Higher Educational Institutions (HEI) were outlined. The status of educational culture formation of future teachers in higher education institutions in vocational training process have been investigated, the model of its forming in HEI have been developed. The author proved and experimentally verified the efficiency educational conditions of forming the problem under study in Higher Educational Institutions.

Key words: culture, an educational culture, an educational culture of future teachers in higher education institutions, a pedagogical conditions of educational culture formation of future teachers in higher education institutions.

Додаток Д

**РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ, ІНКЛЮЗИВНОЇ ТА ВИЩОЇ
ОСВІТИ**

Кваліфікаційна робота

на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»

на тему

**ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ
ПЕДАГОГІВ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Виконала:

здобувачка ступеня вищої освіти

«магістр»

спеціальності 011 «Освітні,

педагогічні науки»

Сукало Ольга Іванівна

Керівник:

к.пед.н., доц. Третяк О.М.

Рецензент:

Рівне – 202_ року

Додаток Е
ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЗМІСТУ

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК НАУКОВА ПРОБЛЕМА	9
1.1. Історія становлення педагогічної культури майбутнього педагога закладів вищої освіти	9
1.2. Сутність поняття «педагогічна культура майбутнього педагога» у науково-педагогічних дослідженнях	21
1.3. Характеристика основних складових педагогічної культури майбутнього педагога закладів вищої освіти	32
Висновки до першого розділу	41
РОЗДІЛ 2 СФОРМОВАНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	46
2.1. Критерії та рівні сформованості педагогічної культури майбутніх педагогів закладів вищої освіти.....	46
2.2. Стан сформованості педагогічної культури майбутніх педагогів закладів вищої освіти.....	55
Висновки до другого розділу	68
РОЗДІЛ 3 ДОСЛІДНО-ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	72
3.1. Педагогічні умови формування педагогічної культури майбутніх педагогів в освітньому процесі закладів вищої освіти	72
3.2. Динаміка розвитку педагогічної культури майбутнього педагога закладів вищої освіти.....	80
Висновки до третього розділу	92
ВИСНОВКИ	95
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	102
ДОДАТКИ	110

Додаток Ж.2
ЗРАЗОК ОРІЄНТОВНОЇ СХЕМИ
РЕЦЕНЗІЇ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Рецензія
на кваліфікаційну роботу

(прізвище та ініціали)

(назва теми)

за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки»

1. Актуальність теми.
2. Практична цінність питань, які розроблені в науковій роботі.
3. Стисла характеристика кваліфікаційної роботи за розділами.
4. Позитивні моменти кваліфікаційної роботи.
5. Оригінальність ідей покладених в основу роботи.
6. Методика вивчення й обробка матеріалів дослідження.
7. Наявність у роботі певних рекомендацій та їх обґрунтування.
8. Якість оформлення кваліфікаційної роботи.
9. Недоліки роботи.
10. Оцінка кваліфікаційної роботи за чотирибальною системою.

Дата та підпис рецензента із зазначенням посади, наукового ступеня та вченого звання. Підпис завіряється печаткою закладу освіти, установи або організації, у якій працює рецензент.

Навчальне видання

Кваліфікаційна робота: методичні рекомендації до написання кваліфікаційних робіт для здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» / Гудовсек О.А., Петренко О.Б., Сілков В.В., Сойчук Р.Л., Яковишина Т.В. Рівне: РДГУ, 2024. 37 с.

Відповідальний редактор: проф. В.В.Сілков

Відповідальний за випуск: проф. В.В.Сілков

Підписано до друку 30.08.2023 р.

Формат 60x84 1/16. Папір друкарський.

Умовн. друк. арк.

Тираж 100 примірників

Інформаційно-видавничий відділ

Рівненського державного гуманітарного університету

33028, м. Рівне, вул. С.Бандери, 12.